Några ord om arbetsgivaransvar

Av fögderidirektören Nils Gottliebsson

I 75 § UF stadgas att om arbetsgivare utan skälig anledning underlåter att vederbörligen fullgöra sin skyldighet att verkställa skatteavdrag, så är han jämte arbetstagaren ansvarig för skatt, vilken skatteavdraget skolat avse, till belopp som svarar mot vad han underlåtit att avdraga. Det ankommer på den LSM som utfärdat eller haft att utfärda arbetstagarens debetsedel att besluta om arbetsgivarens ansvarighet i nämnda fall. Sedan beslut, som här avses, fattats, heter det vidare, må krav på erläggande av skattebeloppet riktas mot såväl arbetsgivaren som arbetstagaren.

Till detta är först att göra den kommentaren att det nu i klartext utsäges vilken LSM det är som har att pröva ansvarighetsfrågan och i förekommande fall fastställa arbetsgivarens ansvarighet. Med den tidigare lokutionen ”lokala skattemyndigheten i orten” fanns det plats för olika tolkningar och i praktiken förekom det kanske oftare att LSM på arbetsgivarorten avgjorde ansvarighetsfrågan än att den debetsedelsutfärdande LSM gjorde det. Nu är det fastslaget att det är sistnämnda LSM som skall pröva om arbetsgivaren skall göras ansvarig eller inte. Detta hindrar inte att utredning i ett ärende kan och bör verkställas av annan LSM, om nämligen arbetsgivaren är tillfinnandes på annan ort än den där debetsedeln utfärdats. Huruvida denna utredande LSM endast skall redovisa fakta i målet eller också tillkännage sin mening i sakfrågan må stå som en öppen fråga.

Som vi alla vet kan fråga om arbetsgivaransvarighet vid underlåtenhet att verkställa skatteavdrag uppkomma antingen under preliminärskatteåret eller rättare före avräkningen mellan S-skatt och P-skatt eller också sedan denna avräkning skett. I sistnämnda fall blir prövningen av ansvarigheten aktuell när K-skatt som påförts arbetstagaren inte blir betald utan restföres. KFM vänder sig då till LSM med begäran om undersökning huruvida arbetsgivare som försummat sig finnes och att i så fall aktion mot denne inledes. Arbetstagarens ansvarighet för skatten är i det fallet klar; han är ju påförd K-skatt. Vad som erfordras, om arbetsgivaren inte frivilligt betalar, är att ansvarighet för denne ”jämte arbetstagaren” fastställes.

Klarläggs innan avräkning skett att skatteavdrag underlåtits är det också fråga om att göra arbetsgivaren ansvarig ”jämte arbetstagaren”. Men i själva verket gäller det då att göra såväl arbetstagaren som arbetsgivaren ansvariga. Jag har länge funnit det märkligt att för fall som nu avses används samma formulär som när arbetstagaren är påförd K-skatt. Beslutet riktar sig i detta liksom i det förut behandlade fallet endast mot arbetsgivaren och att även arbetstagaren är ansvarig för beloppet och kan krävas framkommer bara genom orden ”jämte arbetstagaren”. En något dålig exekutionsgrund tycker man. Enligt min åsikt bör i här ifrågavarande situationer LSM besluta att arbetstagaren och arbetsgivaren solidariskt är ansvariga

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:27

för belopp som inte innehållits. Annan blankett än den som brukas när arbetstagaren är påförd K-skatt borde alltså komma till användning när ansvarighetsfrågan aktualiseras innan avräkning skett. Vid den nydaning av blanketterna på det här området som nyligen skedde yrkade jag på att en sådan särskild blankett som nyss sagts skulle fastställas, men jag vann inget gehör hos CFU.

Går vi så över till gottskrivningsreglerna i 27 § UF stadgas där i 2 mom. att vid debitering av slutlig skatt skattskyldig skall gottskrivas

1) debiterad preliminär B-skatt;

2) sådan preliminär A-skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot bestämmelserna i UF underlåtit att innehålla genom skatteavdrag och som till följd därav lokal skattemyndighet fastställt till betalning; samt

3) annan än under 1) och 2) avsedd preliminär skatt, som av den skattskyldige erlagts.

Följer man rekommendationen här ovan att vid underlåtenhet att verkställa skatteavdrag som uppdagas innan avräkning skett fastställa solidarisk ansvarighet för arbetstagare och arbetsgivare, kan ändock punkten 2) med sitt neutrala uttryck "fastställt till betalning" bibehållas oförändrad. Man kan emellertid också tänka sig att helt slopa den punkten och i stället ge punkten 1) formuleringen "debiterad preliminär skatt" eller möjligen "debiterad preliminär A-skatt och B-skatt".

I departementspromemorian om den nya "artistskatten" föreslogs att punkten 2) i 27 § 2 mom. skulle få den ändrade lydelsen:

2) sådan preliminär skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot *bestämmelser* underlåtit att innehålla genom skatteavdrag *eller att inbetala till statsverket sedan den innehållits* och som till följd härav fastställts till betalning.

Den första ändringen – utbyte av "bestämmelserna nedan i denna förordning" mot "bestämmelser" – betingades uppenbarligen av att bestämmelser om skatteavdrag ges (kommer att ges) även i andra författningar än UF. Den ändringen kvarstår också i propositionen om artistskatten (nr 159/1968) dock i den något rimligare formen "(i strid mot) denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade bestämmelser". Fortfarande föreligger emellertid möjligheten att helt slopa punkten 2) och bygga ut punkten 1) på angivet sätt.

Den andra ändringen avsåg att bota en förment brist i regelsystemet, nämligen avsaknaden av föreskrift om att innehållen, ej inlevererad skatt skall tillgodoräknas, sedan arbetsgivaransvaret fastställts. Den ändringen har man frånfallit i propositionen under hänvisning till att CFU påpekat att skatt som nyss sagts inkluderas i punkten 3): "annan än under 1) och 2) avsedd preliminär skatt, som av den skattskyldige erlagts". Och det är nog riktigt det, även om man tycker att ordet "erlagts" inte är det rätta i sammanhanget; först när skatten nått mottagaren – statsverket är den "erlagd" kan man hävda. Kan man tänka sig: "erlagts eller vidkänts"?

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:06:27